

Slovenski dom

Štev. 76.

V Ljubljani, v soboto, 4. aprila 1942-XX

Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izjava: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva & Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva & Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Il bollettino No. 671:

Violenti attacchi contro le basi Malta

Il quartiere generale delle forze armate comuniste:

Sul fronte Cirenaico limitata attività, di pattuglie e di artiglierie. Nostre squadriglie hanno mitragliato con efficacia concentramenti nemici, alcuni automezzi sono stati incendiati, molti altri si inafficaci.

Poderose formazioni dell'aviazione italo-germanica hanno condotto attacchi di grande vigore contro le basi navali ed aeree di Malta sulle quali hanno mosso a segno bombe di ogni calibro. Stabiliti e depositi sono stati centrati. Un sommergibile e un cacciatorpediniere danneggiati nel porto di la Valletta. Due velivoli colpiti al suolo, distruzioni e incendi osservati in gran numero.

L'avversario ha perduto in combattimento ad opera della caccia tedesca tre Spitfire e un Curtiss.

Vojno poročilo št. 671:

Siloviti napadi proti oporiščem na Malti

Na cirenajškem bojišču omejeno delovanje patrol in topništva.

Naši oddelki so s strojnimi izdatno obstreljevali sovražnikova zbirališča. Nekaj avtomobilskih vozil je bilo zažganih mnogo drugih pa je postalo neuporabljivih.

Močne skupine italijansko-nemškega letalstva so izvedle s velikim uspehom pomorska in letalska oporišča na Malti, kamor so spuščale bombe vseh kalibrov. Vojaške naprave in skladišča so bila zadeta.

V pristanišču La Valetta sta bila poškodovana ena podmornica ter en rušilec. Dve letali sta bili zadeti na zemlji. Opaziti je bilo razdejanje ter veliko požarov. Nemško letalstvo je v bojih sestrelilo tri Spitfire in en Curtiss.

Velikonočni razglasi romunskih državnih voditeljev

Romunija ne more biti drugega kakor totalitarna in avtoritarna država

Bukarešta, 4. aprila. s. Maršal Antonescu je že dva dni na ruskem bojišču, da bi velikonočne praznike prebil med romunskimi vojakmi, ki so razporejeni na področju med Doncem in Azovskim morjem. Danes bosta ves romunski tisk in radio prinesla velikonočni oklic, ki ga bo državni poglavar dal bojevnikom in narodu. V njem bo pohvalil tiste, ki so z žrtvami zagotovili Romuniji zmagovito pot v boju zoper sovražnika Kristusovega križa, ter povabil vse tiste, ki niso vojaki, naj nadaljujejo svoje delo in prizadevanje za kar največjo pomoč vojakom.

Bukaršta, 4. aprila. s. Podpredsednik vlade prof. Antonescu je dal listu »Curentul« izjavo o sedanjih romunskih političnih vprašanjih. Bistvena stvar, je dejal, za romunski

obstane je zdaj vojna in organizacija vojnega gospodarstva. Treba je misliti tudi na politično organizacijo naroda. Brezpojnostna zasluga fašistovske in hitlerjevske revolucije je, da sta našli tehnično obliko, po kateri se narodne množice dele v nižje organizirane skupine, hkratu pa posameznik dobiva v teh skupinah možnost, da uveljavlja svoje sposobnosti. Zaradi tega država danes ne more biti drugačna kakor totalitarna, avtoritarna ter v narodnem in poklicnem pogledu disciplinirana. Romunija je zdaj začela razdobje svoje državne preobnove. Ta preobnova bo iz velikih evropskih revolucij vzela sadove njihovih skušenj, vzela njihove ustanove, njihovo moralno strnjenoost ter vpoštevala, kar je pristno romunskega in vpoštevala tudi odkritosrčne potrebe narodnega življenja.

Sv. oče pri obredih velikega petka v Vatikanu

Vatikansko mesto, 4. aprila. s. Včeraj dopoldne je sv. oče prisostvoval slovesnim cerkvenim obredom velikega petka v Sikstinski kapeli. Sv. mašo je daroval kardinal Rossi. Udeležil se je tudi kardinalski zbor, patriarhi, nadškofje, visoki prelati, dvorjani, guverner vatikanske države in prokurator verskih redov. Po branju pasijona je prokurator za dušno pastirstvo pridigoval v latinskem jeziku o Kristusovem trpljenju. Potem so bile molitve pri sv. razpeli, ki je bilo položeno na žametasto blazino na stopnicah pri oltarju. Sv. oče je bosonogi stopil k oltarju, trikrat pokleknil, se priklonil ter nato molil. Nato je

položil, kot je to običaj, v rdečem žametnem ovitku svoj dar na blazino poleg sv. Križa. Tudi kardinali in laiki so prišli molit k sv. Križu.

Po teh molitvah se je začela procesija, v kateri se je sv. oče Pij XII. podal v Pavlinsko kapelo, vzlet spet Najlepše z groba ter ga nesel nazaj v Sikstinsko kapelo, kjer so bili do konca opravljene cerkveni obredi. Sv. oče se je lednjič podal v svoje zasebne prostore.

Obredov velikega četrtka so se udeležili tudi člani diplomatskega zbora pri v stolici, člani Pacellijeve rodbine, rimsko plemstvo in druge ugledne osebnosti.

Indijskim voditeljem se zde angleški predlogi nezadostni in nesprejemljivi

Bangkok, 4. apr. s. Iz indijske prestolnice poročajo, da je za danes določen sestanek med vrhovnim poveljnikom Indije generalom Wavelom ter predsednikom indijskega kongresa Azadom. Sestanek se bosta udeležila tudi odposlanec angleške vlade Stafford Cripps ter indijski voditelj P. Nehru.

Rim, 4. aprila. s. Iz indijske prestolnice so tu zvedeli, da popisujejo Crippsove predloge za ureditev indijskega položaja kot »skrajno škodljive za indijsko svobodo«. Do take sodbje je prišlo na zborovanju zastopnikov vseh indijskih držav, katero je vodil Pandit Nehru. O tem poroča francoska agencija OFI. Po istem poročilu je ta zbor dejal, da so nesprejemljivi zlasti tisti angleški predlogi, ki se nanašajo na države z večjim številom prebivalcev kakor 90 milijonov. Na zborovanju so zahtevali, naj dajo Indiji pravico, da razpola sama s seboj.

Rim, 4. aprila. s. Misljenje indijskega voditelja Pandita Nehruja o angleškem načrtu za Indijo je jasno prikazano v članku dopisnika lista »Daily Herald«. Nehru je dejal, da je angleški nastop, da se v zadnjem trenutku reši indijsko vprašanje, nezadosten, zakaj angleški predlogi se vendar ne odrekajo Indiji do kraja. Nehru je še dejal, da se kongresna stranka ne zadovolji s položajem angleškega dominiona, zakaj Indije ni mogoče primerjati

Avstraliji ali Kanadi z ozirom na njeno razmerje do angleške domovine. Indija mora torej dobiti obliko neodvisne države. Nehru je še obžaloval, da daje angleški predlog preveč oblasti indijskim knezom, in sicer pri volitvah in pri ustavodajnih zbiorih. Podobnega mišljenja je tudi še dosti drugih indijskih politikov.

Lizbona, 4. aprila. s. Po novicah, ki so dospеле sem, naj bi tudi otok Ceylon zahteval od An-

Sovjetska odgovornost za atentat na nemškega poslanika v Turčiji

Carigrad, 4. aprila. s. Iz sodne obravnave zoper napadalec, ki so hoteli ubiti nemškega poslanika von Papena, je odgovornost Sovjetske zveze čedalje bolj jasna. Ugotovili so namreč, da sta bila obdolžena Rusov sovjetska uradnika, saj sta bila člana ruskega trgovskega odposlanstva. Iz izjave obdolženega Saymana (ne pa Kaymana, kakor so ga spočetka imenovali) je razvidno, da se je Pavlov, s katerim je imel domeničen sestanek, pripeljal z avtomobilom št. 0531, ki je bil last sovjetskega poslanstva. Poleg tega so

mošnje železnice ter so prišle do nekega kraja, ki leži 4 km severno od Tungooja.

Sanghaj, 4. aprila. r. Iz Melbourne poročajo, da je avstralski ministrski predsednik Curtin glede na razburjenost, ki vlada v avstralski javnosti, izjavil, da bodo kakor ves čas doslej, tudi med velikonočnim prazniki avstralske čete vestno pazile na vse, kar se godi okrog avstralskih ozemelj in po njihovih vodah za primer nenadnega napada na avstralsko ozemlje.

Bangkok, 4. aprila. s. V notranjosti otoka Ceylona in v njegovem glavnem mestu Columbu se mrzlično nadaljujejo obrambne priprave: Ceylonski prebivalci so zdaj prepričani, da ne gre za navadne previdnostne ukrepe proti morebitnim kasnejšim nevarnostim, temveč, da je grožnja že blizu. Doslej ni izšlo še nobeno poročilo o letalskem alarmu pretekli ponedeljek in o včerajšnjem alarmu. Prebi-

velstvo je medtem prejelo stroga navodila o tem, kako naj se vedejo ob letalskih napadih in v primeru pristanka sovražnih padalcev ali izkrcanja osamljenih sovražnikovih vojakov in elementov na otoku.

Blagoslovljeno
Velikonoč želi
vsem svojim naročnikom,
bralcem in prijateljem

„SLOVENSKI DOM“

Vesti 4. aprila

Japonski ministrski predsednik general Tojo, ki je bil na nadzorstvenem potovanju v Kiushiu, se bo danes povrnil v japonsko prestolnico.

Angleško lovsko letalo vrste Spitfire je moralo pristati v Monte Mornovu na Portugalskem, nakar ga je pilot zažgal in se priglasi tamšnjim oblastem. Letalo je najbrž pripadalo oporišču na Gibraltarju.

Avstralski obrambni sistem bodo preuredili, poročajo iz Melbournea. Kopni, pomorski in letalski oddelki, ki so bili do sedaj pod poveljstvom ameriškega generala Mac Arthurja, bodo sedaj pod poveljstvom avstralskega generala Blamija.

Finančni minister južnoameriške republike Peru je odpotoval v Washington. Njegova pot je v zvezi s pogajanjimi o posojilu 29 milijonov dolarjev, ki naj bi ga perujska vlada dobila od Združenih držav. Hkratu pa se bo pogajal tudi za dobavo bombaža in o sklenitvi nove trgovinske pogodbe med Perujem in Združenimi državami.

V Južni Afriki pripravljajo posebno luko, kamor bodo odpeljali oba angleška orjaška prekomornika »Queen Mary« in »Queen Elisabeth«, ki imata vsak po 80.000 ton in sta zdaj v neki avstralski luki. V to afriško luko bodo spravili še druge velike prekomornike.

Španska vlada je razpisala 4% državno posojilo v znesku dveh milijard pezov. Posojilo bodo uporabili za javna dela, ki služijo gospodarskemu razvoju Španije in za izkoriščanje rudinskih zakladov v Španiji.

Ob prvi obletnici svobodne Hrvaške so sklenili prirediti domoljubne manifestacije ne le v Zagrebu, temveč tudi po vseh drugih hrvaških mestih.

Najnovejši zakonski ukrep dovoljuje hrvaški samostojni pravoslavni cerkvi izvajanje bogoslužja na vsem hrvaškem ozemlju.

Novi predsednik južnoameriške republike Chile je včeraj prevzel oblast. Ob nastopu je imel govor, v katerem je dejal, da bo obdržal odnose z vsemi državami, da pa bo Chile pod njegovim vodstvom izpolnil dolžnosti, ki mu jih nalaga celinska vzajemnost med ameriški republikami.

Ameriški senat je od vrhovnega poveljnika brodomja, admirala Kinga zahteval pojasnila o delovanju nasprotnikovih podmornic ob ameriških obalah.

10., 11. in 12. aprila bo v Benetkah mednarodni častniški kongres. Udeležili se ga bodo vodilni zastopniki italijanskega, nemškega, romunskega, madžarskega, bolgarskega, slovaškega, hrvaškega tiska in pa številni častniki drugih narodnosti.

Iz Melbournea uradno poročajo, da je bil za zastopnika Avstralije v tihomorskem vojnem svetovnem imenovanju general Smart.

Brazilska vlada je do Japonske spremenila stališče in se sedaj japonski veleposlanik s člani poslanstva svobodno giblje po prestolnici Ria de Janeira.

Irsko gospodarsko ministrstvo je prepovedalo nadaljnji izvoz kladive živine iz Irske v Anglijo. Za prestopke so določene hude kazni.

Skrivnostni zmag Osnih podmornic ni v podmorniških oporiščih kakor to zatrjuje ameriški strokovnjaki, marveč v odločnosti in junaškem duhu poveljnikov in posadki, ki tvegajo tak boj, piše nemški list »Deutsche Allgemeine Zeitung«.

V Bolgariji je s prvim aprilom zapadel debel sneg in pritisnil nov mrz, kakor ga v tem času že dolgo leta ne pomnijo.

V Kairu pričakujejo obisk minist. predsednika iz Transjordanije, Tufigha Abdul Hude. Obisku je namen razprava o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih.

Predsednik turške republike je odpotoval preteklo soboto v Carigrad in na nadzorstveno potovanje po vzhodni Traciji.

vsaj prikrili svoje nakane. Dan ali dva pred zaslisanjem namreč se je neki visoki uradnik — pravijo, da je bil sam poslanik — odpravil v zapor, da bi obiskal Kornilova. V Carigradu sodijo, da je visoki sovjetski uradnik hotel s tem pokazati, da sam soglaša z obtožencem, ali pa je hotel tako prikriti pritiskati na turško vlado. Včeraj je sovjetski poslanik obiskal zunanega ministra Saradzogluja. Ne vedo, ali je ta obisk v zvezi s sodno razpravo zoper napadalec na von Papena ali ne.

glje položaj dominiona. Tako zahtevo naj bi bili prebivalci otoka poslali angleškemu odposlancu Crippsu, čigar položaj je zaradi indijskega stališča vse kaj drugega kakor razveseljeval. Cripps naj bi se bil zaradi tega zatekel k običajnemu angleškemu sredstvu: pridobivati časa, in naj bi bil odgovoril, da ne utege potovati v ceylonsko prestolnico, da bi razpravljali o zahtevi, da pa bodo o njej vsekakor razmišljali po sedanjih vojni.

Angleški in ameriški upi glede Rusije

Rim, 4. aprila. s. Lord Beaverbrook je nedavno obiskal Florido in tam imel govor, v katerem je med drugim dejal: »Obračam svojo misel proti ruskemu bojišču, v katero polagam svoje upe. Z bojem, ki se bje v Rusiji, so zvezani upi Anglije, Združenih držav in Kanade.« Potem, ko je podaril, da se Anglija in Združene države zavadejo, kaj dolgujejo Rusiji, je še dodal: »Nevarno je predajati se upanju, da nas bo rešila večja količina orožja. Vojno moramo dobiti samo na bojišču.«

Danes so nove mestne tržnice izročene svojemu namenu

Ljubljana, 4. aprila.

Zamisel je že stara

Ze sredi minulega stoletja se je tudi v Ljubljani pojavila osamelja zamisel tržnice po zgledu tedanjih novih velikih tržnic za prodajo živil, ki so bile po zgledu kolodvorskih lop večinoma iz železa in stekla. Sele po potresu je župan Ivan Hribar sprožil resno zamisel, naj mesto zida tako dvoran s tržnico. Kmalu nato je pa tedanji ravnatelj obrtne šole Ivan Subić predlagal, naj bi prekrili Ljubljano med Marjinim trgov in novo Stritarjevo ulico ter dalje proti Poljanam, na tem oboku pa sezidali tržnice. Na uresničenje tako dragega načrta Ljubljana seveda niti misliti ni smela, saj niti od daleč ne bi bila zmogla ogromnih stroškov, poleg tega bi bila pa Ljubljana izgubila najlepšo žilo svoje lepote — živo Ljubljano.

Tudi po svetovni vojni so se oglašale želje po tržnicah, vendar je bilo pa uresničenje teh neodložljivih zahtev napredka nemogoče zaradi pomanjkanja sredstev.

Plečnikov mojstrski načrt se uresničuje

Ko se je po prvi svetovni vojni vrnil iz Prage arhitekt J. Plečnik v svojo rodno Ljubljano, je z njim prišla tudi misel novega magistratnega poslojpa na Vodnikovem trgu in tržnici ob Ljubljani. Po več spremembah je naposled izoblikoval velik projekt regulacije in zazidave vsega desnega brega Ljubljane od tromostja do Zmajkega mosta s Pogačarjevim in Vodnikovim trgov. Po največjem projektu bi žrtvovali stolno župnišče prav tako tudi nekdanj Mahrovovo hišo in sosednje prav tako tudi do Kopitarjeve ulice, ob vsej tej ulici ter spet nazaj čez prostor sosednjega pod omenjena Plečnikova trga je projektant zamislil v zvezi s stolno veličastni novi rotovž. V pritličju traktu proti Ljubljani bi bilo polno malih trgovin, druga poslopja bi pa nosili stebri. Med poslopji bi ostal velik trg za živileki trg. Ob slabem vremenu bi se prodajalci z dvoriščnega trga preselili pod omenjena Plečnikova poslopja. Po tem grandioznem načrtu bo Ljubljana dobila za več rodov dosti prostorne, do skrajnosti eodobne in smotno urejene tržnice združene z rotovžem in po zgledu v uvodu omenjenih, več stoletij starih tržnih palač po velikih mestih, bodo tudi ljubljanske tržnice z rotovžem že zaradi same arhitektonske lepote od stoletja do stoletja bolj sivele.

Prva stopnja uresničenja tega velikega projekta so sedaj odprte tržnice ob Ljubljani. V dveh mesecih bomo pa lahko izročili tudi podaljšek do tromostja ribičem in trgovcem z ribami, semenjem in cveticami. Upajmo, da ne bo treba dolgo čakati z zidanjem tržnega mosta, ki bo zvezal novi magistrat po podaljšani in regulirani Kolodvorski ulici z glavnim kolodvorom. Mestna uprava je bila prepričana, da bo že lani lahko pričela zidati trakt novega magistrata.

Z vidanskimi deli pri tržnicah je začel mestni stavbenik Matko Turk 1. avgusta 1940., za njim pa po vrsti drugi obrtniki in dobavitelji. Govoriti moramo o erči, da odpiramo tržnice z razmeroma zelo majhno zamudo, saj so razmere drugje popolnoma ustavile in preprečile tudi najpotrebnejša dela.

Kakšne so nove tržnice

Nove mesarske tržnice se razprostirajo v dolžini 226 m ob Ljubljani ter stoje na opornih zidovih regulirane reke. To dolžino je projektant najprej na sredi razdelil s tržnim mostom, kjer imamo sedaj 21 m širok presledek. Na vsaki strani tega presledka za most pa stojita po dve tržnici, združeni z 12 m širokim pokritim stebriščem. Nad vodo so tržnice 10 m visoke ter razdeljene na dve nadstropji. V spodnjem nadstropju imajo mesarji ehrambe, zgoraj imajo pa vse štiri tržnice samo po eno, vsoto tržnico zavzemajočo prodajno dvorano. Prodajne dvorane so znotraj visoke po 4 m ter po 5 m globoke. V vseh štirih dvoranah je razvrščenih 30 po 6 m dolgih miz. Nekateri mesarji so se zadovoljili tudi s polovico prodajalne mize in prostora. Pred 70 cm širokimi prodajalnimi mizami je za kupce 1.70 m širok hodnik. Za vsako posamezno mizo je polnoma opremljena in ločena mesnica z opremo iz umetnega kamna, belo emailirane železa in jekla, ki ne rjavi, edino mesarski čoki morajo biti leseni. V vsaki posamezni mesnici je tudi vodovod in električna napeljava za luč in moč, prav tako pa tudi v spodnji ehrambi in najpotrebnejših pritliklinah. Vsaka mesnica ima tudi priključek za svoj telefon. Ker je streha kolonade široka 3,5 m, gospodinjam pri kupovanju mesa tudi pred tržnicami ne bo treba dežnikov. V obeh stebriščih je prostora še za po štiri klobasnice ali druge prodajalce mesnih izdelkov.

Vse tržnice imajo polkrožna okna, tako da bodo tržnice vedno polne svetlobe, vendar pa do skrajnosti obvarovane pred preprihom.

Prostori so takole razdeljeni

Mesarski mojstri so zasedli tržnice po naslednjem redu, kjer so številke posameznih mesnic razvrščene v smeri od Kresije proti Zmajskemu mostu, torej naravno po toku Ljubljane. V I. tržnici od Kresije ima prostor št. 1 mesarski mojster J. Jesih starejši; prostor št. 2 F. Ocvirk, št. 3 si delita A. Smoljan in P. Rotar, št. 4 A. Kocjan in A. Bizilj, št. 5 I. Zan in P. Dolinšek, št. 6 J. Koprivec in A. Gornik, št. 7 A. Kastelic in F. Ahlin, št. 8 F. Babšek in A. Gruden ter št. 9 A. Gregorc in K. Černe. — V II. tržnici seka na št. 10 F. Rezar, na št. 11 J. Petrič, na št. 12 prodajata F. Černivec in H. Anžič, na št. 13 A. Novak in F. Lavtižar, na št. 14 M. Kumar in Česek A., na št. 15 F. Remec in F. Volkar ter na št. 16 J. Jesih ml. — V III. tržnici že na Vodnikovem trgu ima v najemu št. 17 J. Ham, št. 13 F. Selan, št. 19 F. Zajc, št. 20 si delita J. Nered in I. Janež, št. 21 F. Stupnik in J. Paternoster, št. 22 F. Dolničar in J. Kocjan, a na št. 23 N. Škrjanc. — V IV. tržnici že ob Zmajskem mostu si delita prostor št. 24 A. Zupančič in F. Krašovec, št. 25 F. Jagodinič in A. Stanič, št. 26 J. Javornik in A. Jesih, št. 27 M. Rozman in H. Hartman, št. 28 A. Rode in K. Povše, št. 29 F. Rode in F. Novljan, a na št. 30 je sam mojster I. Javornik. V novih tržnicah bodo gospodinje lahko vsaj v boljših časih izbirale meso kar pri 50 mesarskih mojstrih!

Tržnice zavzemajo 1.876 kv. m stavbišča. Tej površini moramo priložiti še 188 kv. m sveta, ki je pripravljen za dohod na nameravani tržni most.

Vprašanje osušitve Ljubljanskega barja pred Gruberjem

Prav gotovo je, da je bil eno največjih in najvažnejših del v ljubljanski zgodovini Gruberjev prekop, ki je odvrnil poplave, in ima zanj največje zasluge graditelj Gabrijel Gruber. V orjaški borbi človeštva z naravnimi silami po vsem svetu ni naše mesto prav na zadnjem mestu. Nepriljetnost našega mesta je bilo močvirno ljubljansko barje, ki je prinašalo s seboj velike nevarnosti. Ze stoletja in stoletja so se veliki in mali strokovnjaki ukvarjali z mislijo in načrti, kako bi osušili barje in kako bi zregulirali Ljubljano. Končno jim je oboje tudi uspelo. Danes Ljubljanci lahko mirno ležejo h počitku, pa čeprav lije zunaj kakor iz škafa. Včasih pa ni bilo tako. Ljubljano je namreč mnogokrat pretresal velik strah pred poplavi in v drugih nesrečah, ki so v zvezi z vodnim elementom.

Valvasor pripoveduje, da je l. 1190 segala voda v Ljubljani hišam ob Ljubljani do gornjih oken, leta 1537. pa je Ljubljana celo tako narasla, da je segala do prvih nadstropij in da so se morali iz njih voziti v čolnih. Razumljivo je, da je ob takih prilikah mnogo ljudi utonilo in da je mesto trpelo veliko škodo. Tudi ljubljanska megla je bila tiste čase mnogo gostejša, kakor je danes, pa čeprav se hvalimo, da je še danes tako gosta kakor v Londonu.

Odkod pa v oni dobi toliko vode in toliko poplav? Vsa voda je tekla skozi Ljubljano, struga Ljubljane pa je bila še bolj plitva kakor je danes. Zaradi tega je voda izstopala iz struge in se razlivala po ulicah in poljih ter delala škodo. Vse barje je močvirno in večkrat pravo jezero. Od Ljubljane do Vrhnike ni bilo nikake poti niti mostu; v čolnu se pa tudi niso mogli prepeljavati ne čez Ljubljano, ne čez priroke zaradi globokega blata. Za čolnarjenje je bilo slabo tudi to, da ni bilo nikjer pravega trdega brega.

Deželni glavarji so se velikokrat posvetovali z raznimi učenjaki, in ti so premišljali in tuhtali, kako bi Barje osušili. Leta 1554. so poklicali v Ljubljano dva strokovnjaka: Stefana de Grandija iz Bologne in Nikolaja Vendahola iz Mantove. Toda kakor načrti teh dveh, so ostale neizvedene zamisli tudi vseh drugih. Šele cesarica Marija Terezija se je vprašanja osuševanja ljubljanskega Barja temeljito lotila. Po številnih posvetih je končno ukazala 15. aprila 1762. naj prične s pripravi za osušitev nezdružene in blatnega močvirja. Delo pa ni šlo tako od rok, kakor so mislili, da bo šlo. Sedem let pozneje, t. j. leta 1769., je zahtevala cesarica poročilo o osuševanju ljubljanskega Barja, o stroških osuševanja in o tem, koliko bo dežela k temu prispevala. Medtem pa je prišel v ljubljansko mesto Gabrijel Gruber.

Kakor vedo viri točno povedati, se je rodil Gabrijel Gruber 6. maja 1740 na Dunaju in je bil sin imovitih staršev. Kakor njegov sorodnik Janez Gruber, ki je bil cenjen misijonar na Kitajskem, tako si je tudi Gabrijel želel, da bi prišel čimprej

Tako je bilo pridobljenega 2.064 kv. m stavbišča. Vse to, prej skrajno zanemarejeno sprehajališče podgan, zavetje postopavcev in njih stranišče ter gnojišče je sedaj zazidano s prečnimi in splošno koristnimi tržnicami, ki bi se z njimi ponasalo tudi mnogo večje mesto. — Mestna občina ljubljanska pa bi samo za ta svet morala prav gotovo plačati najmanj 1.500.000 L. Se nedodelane ribnice s stebriščem med mesnicami in tromostjem pa spet zavzemajo 320 kv. m dosej popolnoma neizkoriščenega sveta. Ta prostor cenijo na 400.000 lir. Za Ljubljano pomeni vsota 2 milijonov lir prav lep prihranek! Pri tem pa vsi Ljubljanci vedo, da v vsem mestu, posebno pa v središču, ne bi mogli najti primernejšega prostora za tržnico, zato pa tudi lahko trdimo, da so velike tržnice odprte predvsem po zaslugi projektanta, ki je tudi s tem delom dokazal, kako po pravici nosi veliko čast častnega meščana.

Delo je končano brez nesreč za življenje obrtnikov in delavcev, zato se pa moramo zahvaliti Bogu, da so nam v najtežjih časih odprte prelepe tržnice. Obenem pa s priznanjem in hvaležnostjo čestitamo k velikemu uspehu vsem, ki so Ljubljani kakor koli pripomogli do tako potrebnih tržnic, saj je namen tržnic samo blaginja ljubljanskega prebivalstva. Vsem, ki bodo dani ali še po poznih desetletjih prodajali ali kupovali v tržnicah, pa želimo samo zadovoljnost in veliko srečo!

Danes ima Ljubljana svojo krasno tržnico. Naj še pripomnimo, da je mogel biti izveden pomembni načrt nove sodobno urejene tržnice le ob razumevanju ter živahnemu zanimanju, ki ga je posvečal temu načrtu Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Eksc. Emilio Grazioli. S takojšnjo predložitvijo te zadeve fašistični vladi in z znatno podporo, ki je bila poklonjena temu namenu, je bilo omogočeno uresničenje velike zasnove, ki je zdaj ponos in v okras Ljubljane.

Prvi dan v novih mesnicah

Ljubljana, 4. aprila.

Na Veliko soboto 4. aprila t. l. so ljubljanski mesarji prvič prodajali meso v novih mesarskih prostorih. Bilo je vse v najlepšem redu. Ljudje so sprva iskali svoje mesarje, kajti mnogi še niso izobesili svojih napisnih desk, drugi pa so le kratko naznačili, kje prodajajo meso. Bilo je vse dopolne živahno vrvenje. Danes so mesarji prodajali po 18 dkg za osebo. Pri mnogih mesarijih so ljudje stali v dolgih vrstah.

Zivilski trg je bil drugače razmeroma živahen. Naprodaj je bilo mnogo uvožene endivije in mehke glavne solate. Cvetače je bilo na izbiro. Mnogo je bilo dalje domačega radiča in motovilca.

Novice iz Držav

1 milijarda in 121 milijonov za bonifikacijska dela. Proračunski osnutek kmetijskega in gozdnega ministrstva za prihodnje proračunsko leto ima tudi postavko 1 milijardo in 121 milijonov lir za razna javna dela in opravila za izboljšanje zemljišč. Tako je predvidenih 854 milijonov lir za ureditev zemljišč in za izravnavanje brbljivih predelov, 517 milijonov za razna tehnična dela pri obnovljenih plodnih zemljiščih, 250 milijonov pa znašajo državne podpore zasebni pobudi in prispevek države k stroškom za najetje posojil, ki se bodo porabila za izvršitev bonifikacijskih načrtov. Kmetijsko ministrstvo je vneslo v svoj proračun tako veliko število nazvle stisk, ki jo povzroča sedanja vojna, kajti borba na področju prehrane je prav tako važna kakor borba na vojnih poljanah. Pri novih melioracijskih kreditih bo z močnim deležem udeležena zlasti Sicilija, potem pa tudi spodnji Voltorno, Tavoliere ter Puglia.

Visoke podpore za propagando italijanske kinematografije v tujini. Italijanska kinematografska izdelava je uživala vse doslej vedno največjo podporo režima, kajti film je bil ne samo dobra postavka v izvojni bilanci, pač pa tudi eno najpomembnejših propagandnih sredstev v tujini. Da bi se ta vloga italijanskemu filmu v bodoče še olajšala, je bil povznan sklad, iz katerega se podpira izvoz domačih filmov. Narodna delavska banka je odločila, da bo povzela sklad za napredek kinematografije, ki ga sama vodi. Banka bo dala odsej letno po 20 milijonov, zraven pa bo tudi država prispevala enak znesek. Povrh pa bo država dala še 10 milijonov, s katerimi bodo krili kakke izredne potrebe. V celoti bo italijanska kinematografija dobila znesek 50 milijonov lir, da si bo lažje utirala pot v tujino in služila tistim ciljem, ki jih izvoznemu kinematografskemu blagu dajejo vodilni krogi.

Gozdni požar. Iz neznanega vzroka je nastal ogenj v gozdnatih gričih nad Opacchiasella. Tako hitro se je razvel, da je grozil uničiti celih šestnajst hektarjev gozda. K gašenju so prišli ne le domačini, pač pa tudi vojski bližnjih posadk in gasilci iz okolice. Po dolgem in napornem gašenju se je posrečilo ogenj omejiti in ga pogasiti. Lastnik gozda ima veliko škodo, kajti uničenega je mnogo lesa.

7000 kg krompirja zaplenjenega. V Mondoviju so karabinjerji po zaupnih ljudeh izvedeli, da misli skupina tihotapev iz kraja odpeljati okrog 70 stotov krompirja in ga spraviti v drugi kraj ter tam prodati mnogo dražje kakor pa dovoljuje najvišje določene cene. Več karabinjerjev se je preobleklo in tako so ponoči oprezovali okrog cest. Po ponoči so zaslišali brnenje avtomobila in tekanje ljudi, ki so prenašali vreče. Ko so se približali cilju, so bili na jasnem, da so zalotili zasledovane tihotape. Na tovrnem avtomobilu je bilo že dobrih 70 stotov krompirja. Blago so zaplenili, krivce pa zaprli.

Iz prometa bodo vzeti nikljasti 20 centesimski novci. Oblasti ponovno opozarjajo, da prenehajo veljati s 30. aprilom letošnjega leta kovanci po 20 centesimov iz čistega niklja. Do 30. junija bo mogoče te kovance zamenjati pri oddelkih državnega zaklada v vsaki pokrajini za nominalno protivrednost, po tem končanem roku pa bodo blagajne odkupovale vsakršno množico kovancev, toda ne kot denar, pač pa kot nikljasto kovino.

Prvo zdravilišče, kjer so začeli slabotne zdraviti tudi z grozdom. Pokrajinska turistična zveza v Astiju je uredila na poziv ministrstva za kmetijstvo in s sodelovanjem zdravniškega sindikata poseben oddelk pri zdravilišču v Aglianu in na tem oddelku so začeli s pridom uporabljati pri zdravljenju oslabele namizno grozdje, ki je v tistih krajih posebno dobro in čislano povsod. Agliano leži sredi dolin v Monterratu. Tam je več zvepljenih in jodiziranih vrelcev, okrog katerih je nastalo zdravilišče, ki lahko sprejme nekaj sto bolnikov. Zdravniki so ugotovili pri dosedanjih poskusih, da je tamkajšnje grozdje ugodno vplivalo za napredek zdravljenja pri oslabele zdraviških gostih in zato so zgradili poseben oddelk, kjer bodo takšno zdravljenje še podrobneje proučevali in preizkušali.

Preureditev tovornih avtomobilov na avtarkično pogonsko sredstvo. Glavno ravnateljstvo za promet je sporočilo vsem lastnikom tovornih avtomobilov in podobnih vozil na bencin, da bo treba ta vozila preurediti za pogon z metanom ali lesnim plinom in da morajo v ta namen vložiti posebne prošnje na državno podtalništvo za vojno izdelavo. Če jim bo prošnja ugodno rešena, bo posebna trdka, ki je poverjena s predelovanjem avtomobilov, dobavila za avtomobil potrebno pripravo.

Pouk tujih jezikov na višjih srednjih šolah. Novi šolski zakon v Italiji daje tudi posebne smernice za poučevanje tujih jezikov v višjih srednjih šolah. Cilj pouka naj bi bil, da bi se učenci naučili ne samo brati, pač pa tudi govoriti tuje jezike, toda ves pouk mora biti v duhu fašistične miselnosti, ni. kakor pa ne tak, da bi se učenci pri pouku tujega jezika nazvali tudi tuja duha in se izneverili domovinskim izročilom.

Dvig vloze v Rimski banki. V enem največjih italijanskih zavodov, v Banca di Roma, so se lanske poslovno leto povečale hramilne vloge za tekoči račun za 1 milijardo in 900 milijonov lir. V celem znaša veot, ki so jo hranili ali poslovni ljudje zaupali tej banki, več kakor 7 milijard lir. Pri dveh vpisovanih zakladnih bonov državne blagajne je ta banka posredovala vpis bonov v znesku 3 milijarde in 400 milijonov lir.

liko je število vojakov, ki kot ranjeni in bolniki ne morejo pogrešati uslužnih rok. Nobena ženska torej ne sme stati ob strani, ko kliče fronta. Vsaka žena ali dekle mora dati sebe vso v službo domovine. Prijave za vstop k Rdečemu križu sprejemajo vse podružnice Rdečega križa.

S 1. aprilom je bil na celem Spodnjemtajerskem uveljavljen nemški cestni policijski red. Listi ob tej priliki pišejo: Upoštevanje vseh predpisov novega reda je dolžnost vseh državljanov. Na ta način se omogoča redni promet in je vsak prisiljen k prometni disciplini.

Preteklo nedeljo so bili jeseniški delavci na enodnevem izletu v Celovcu. Tam so priredili svoj družabni večer s pesmijo, pleši in drugimi nastopi. Igral je njihov lastni orkester. Posebno obudovana je bila gorenjska narodna noša. Nastopili so tudi jeseniški telovadci. Vsa prireditve je zelo lepo uspela.

Per le MASSAIE Za GOSPODINJE

abbiamo studiato e costruito questo FORNELLO ELETTRICO, brevettato di alto rendimento e MODICO CONSUMO. Funzionamento sicuro, rapido, senza pericoli.

L'ideale ausiliario della moderna cucina autarchica. Indicare voltaggio. Si spedisce inviando vaglia di L. 110— (compresso imballo e porto) oppure contrassegno di L. 115— alla Ditta:

SI - VE - RA - VIA XX SETTEMBRE, 24 L - MILANO

smo preučili in sestavili tole patentirano ELEKTRICNO PEČICO, ve ike zmogljivosti in ZMERNE PORABE TOKA. Deluje gotovo, hitro in brez nevarnosti.

Idealna pomočnica moderne avtorhine kuhinje. Navedite voltažo.

Dobite jo, če pošlitate 110 lir po nakaznici (z zavojnino in poštino vred) ali 115 lir po povzetu, pri trdki:

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

izplačate „A vista vloge“ vsak čas, „navadne“ in „vezane“ po uredbi,

Pubilarno vartal

Sodno depozitni oddelek, hranilniki, tekoči računi. Za vse vloge in obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

V treh vrstah...

Na državni gradbeni šoli v Beljaku, ki je edina daleč naokoli, je te dni diplomiralo 35 mladih inženirjev. Svečana promocija je bila v veliki mestni posvetovalni dvorani. Dvorana je bila nabito polna odličnikov in sorodnikov diplomirancev. Večina mladih inženirjev je zdaj po položnem izpitu odšla na fronto.

Gorenjski časopis poziva kmetovalce, naj pridelajo čim več zelenjave. Prehranjevalni uradi dajejo vsa potrebna pojasnila.

Na Jeseniah so pred kratkim degradili dom onemoglih. Izročeni je bil že tudi svojemu namenu. Prva dela za dom so se začela že leta 1938. V domu ima zdaj prostora 50 onemoglih občanov. Najstarejša gosta novega doma sta 93 letna ženičica in pa 82 letni možček.

Stajerski gauleiter je izdal poseben oklic na žene in dekleta, ki jih vabi naj v čimvečji meri pristopajo v vrste nemškega Rdečega križa. Ve-

Uspeh razpisa glasbenega natečaja

Ljubljana, 4. aprila. Glasbena Matica ljubljanska je razpisala prve dni meseca novembra m. l. glasbeni natečaj, med drugim tudi za mešane zborove, klavirske skladbe in skladbe za violino ali kako drugo godalo. Te skladbe so se morale predložiti do 31. decembra 1941. Pregledala in ocenila jih je posebna komisija, v kateri so bili gg. Anton Lajovic, Mirko Polič, Karlo Rupel, Anton Trost in Ljudevit Zepič. Natečaj za mešane zborove se je udeležilo 8 avtorjev, ki so poslali 13 skladb. Priznana je bila samo ena nagrada v znesku 500 lir in sicer za zbor »Gallije«, ki ga je poslal pod geslom A — Kromatikon, skladatelj Matija Tome. Razpisa desetih klavirskih skladb za mladino se je udeležilo 18 skladateljev, ki so vložili 64 skladb. Ocenjevalna komisija je priznala nagrado po 300 lir za skladbe: Uspavanka, Mala koračnica (klavir dvoročno) in Male variacije na pesem »Od kneza Marka« (klavir štirično), ki jih je poslal pod geslom 249 a, 249 d in 249 s, skladatelj Matija Tome in za dvoročni klavirski skladbi: Koračnica, Romanca, ki jih je poslal pod geslom Anton Močilnik, skladateljica Mirca Saneinova. Na razpis: Skladbe za violino ali kako drugo godalo, so poslali 4 avtorji 5 skladb. Ocenjevalna komisija ni predlagala nobene teh del za nagrado.

Obsojeni kršilci odredb o cenah in nedovoljenih nakupih

Kr. Kvestura v Ljubljani je v dnehu od 16. do 31. marca ugotovila sledeče prekrške predpisov o prehrani in nedovoljenega verižništva:

Zaradi poviševanja cen so bili kaznovani: Kaiser Ottilija, prodajalka, Bleiweisova 3. Ostrelč Franc, trgovec, Nabrežje 20. sept. Trpin Boleslav, prodajalec, Gledališka 12. Kurent Frančiška, prodajalka, Jelovškova 3. Andrejč Marija, prodajalka, Funtkova 22. Babšek Rozalija, Litijska 48. Prinčič Karel, prodajalec, Grajska planota 1. Boge Metka, prodajalka, Pred Škofijo 19. Cerar Emil, trgovec, Peruškova 23. Kemperle Julijana, prodajalka, Cankarjevo nabrežje 7.

Novak Leopoldina, prodajalka, Mestni trg 11. Bolta Ivan, prodajalec, Krakovska 20. Kocjančič Karolina, prodajalka, Studence 20. Grabrijan Edvard, trgovec, Stari trg 26. Perko Neža, prodajalka, Knezova 18. Janež Lojze, trgovec, Ulica 3. maja 12. Jamnik Marija, posestnica, Mihov Stradon 64. Starega železa, kovin in podobnega niso prijavili:

Toni Anton, mehanik, Metelkova 7. Manda Franc, mehanik, Celovška 9. Rupena Ivan, mehanik, Jernejeva 8. Dolenc Lojze, mehanik, Koblarjeva 34. Nafta in olja niso prijavili: Josu Gorec, trgovec, Verdijeva cesta 8. Božine Viktor, trgovec, Tyrševa 12. Nalasač Franc, Verdijeva 2. Nakup prašiča nista prijavila: Kurnik Franc, vratar, Copova 16. Sojer Franc, posestnik, Vič 65.

seji dne 30. t. m. vse predloge ocenjevalne komisije ter obvešča tem potom našo javnost o prvih uspehih razpisanega glasbenega natečaja. Odbor poziva hkrati vse skladatelje, ki so izročili svoja dela na zgoraj navedene razpise in niso dobili nagrad, da dvignejo poslane skladbe v pisarni Glasbene Matice v Vegovi ulici št. 7 najkasneje do konca tega meseca. Ako ne, se izroče nedvignjene skladbe društvenemu arhivu.

Ocenjevalna komisija pregleduje sedaj skladbe, ki so bile vložene na podlagi razpisa za odkup 10.000 lir. Tega razpisa, za katerega je potekel rok 28. februarja, se je udeležilo 34 skladateljev, ki so vložili 134 skladb. In sicer: 6 zborov, 2 mladinska zborja, 60 samospelov s spremljevanjem klavirja, 10 samospelov s spremljevanjem orkestra, 3 partituri za veliki orkester, 5 skladb za razne godalne ansamble, 36 skladb za klavir in 1 skladbo za fagot in klavir.

Nato pridejo v oceno simfonične skladbe za veliki orkester (2000 lir) in za simfonietto ali serenado za godalni orkester (1500 lir). Rok za vložitev vokalno instrumentalnih skladb (oratorij ali kantato (5000 lir) bo potekel 30. junija t. l.

O nadaljnjem poteku razpisa natečaja Glasbene Matice bomo javnost obvestili.

Glasbena Matica.

Nakup vola brez dovoljenja:

Marinčič Stanislav, mesar, Opekarska 6. Tihotapljenje mesa in masla: Vidmar Marija, gospodinja, Resljeva 4. Virent Ivan, železničar, Pleteršnikova 12. Prodajanje čaja brez dovoljenja: Skopce Viktor, posestnik, Splitska 6.

Uradne ure o praznikih

Tiskovni urad Visokega komisariata sporoča:

V javnih ter državnih in samonpravnih uradih bode v soboto, dne 4. in v ponedeljek, 6. t. m. uradne ure samo od 8 do 12. Na Veliko nedeljo so vsi uradi zaprti.

Tretja seja ljubljanskega občinskega odbora za pomoč

Dne 26. marca ob pol 6 se je sestal ljubljanski občinski odbor za pomoč in obravnaval naslednje točke, ki so bile na dnevnem redu:

1. Potrditev pravil za oddajo in sestavljanje prošenj za pomoč. 2. Potrditev pravilnika za blagajniško službo. 3. Imenovanje zbora preglednikov. 4. Potrditev pravilnika za zbor preglednikov. 5. Ustanovitev krajevn. urada v Trnovem. 6. Spremembe v proračunu za leto 1942.

Da bi nadaljeval s svojim delom in nudil vedno boljše pomoč brezposelnim, beguncem in siromakom, je odbor soglasno odobril vse predloge, ki jih je predsednik podrobno razložil.

Nato so se bavili še z nekaterimi notranjimi vprašanji in z decentralizacijo uradov v šišenskem okraju in v prostorih, zasedenih po razpuščenem Rdečem križu.

Opozorilo

V zvezi z okrožnicama Vis. komisariata z dne 11. I. 1942-VIII-No. 30/7-42 in z dne 29. I. 1942. VIII-No. 30/37-42 se interesi ponovno opozarjajo, da smejo okrajna glavarstva (mestno poglavstvo) izdajati nakaznice za novoročence samo do dneva poroke, nakaznice za novorojenčke pa tudi po rojstvu vendar ne več kot 3 mesece od rojstva.

Pokrajinski Dopolavoro sporoča

Nameste napovedane kinematografske predstave, ki bi morala biti v nedeljo, 5. aprila, ob 15 v prostorih pokrajinskega Dopolavora, bo tovarišica Seaberno priredila predstavo raznih umetnij. Razdeljene vstopnice ostanje veljavne. Sicer pa jih dopolavoristi lahko zahtevajo za svoje znanke pri pokrajinskem Dopolavoru do 11. ure v nedeljo.

Uporabljanje osebne oblačilne izkaznice v II. četvermesečju

Olajšava, ki jo je dovoljeval 3. odstavek črke A in 2. odstavek črke B, v čl. 11 naredbe Vis. komisariata z dne 8. 11. 1941 Sl. I. št. 51290-41, e katero je bilo dovoljeno uporabiti točke II. četvermesečja, če so posamezni predmeti (čevlji, obleka, plašči itd.) zahtevali več kot 40 točk, določenih za potrošnjo v I. četvermesečju, se ne sme raztegniti na II. četvermesečje racionacijskega leta.

Ta olajšava je bila tedaj dovoljena z ozirom na bližajočo se zimo tako v interesu potrošnikov, ki so se morali preskrbeti s težkim blagom, katerega vrednost v točkah je presegala število odrezkov, uporabljenih v četvermesečju, kakor tudi v interesu trgovine, da se z odnosnim zmanjšanjem števila odrezkov prepreči zastoj trgovine v tretjem četvermesečju.

Zaloteni kršilci valutnih predpisov

Rim, 4. aprila. s. Pred dnevi so nadzorovalni organi ministrstva za izmenjavo in valute v sodelovanju s Kr. Karabinjerji izvedli v Genovi, Rimu in Milanu več preiskav pri tverdkah, ki so se bavile z uvozom blaga iz tujine in pri tem ugotovili več nerednosti in prestopkov. Ministrstvo je naložilo večje kazni družbi Lazzaro Luzzato & Sin v Milanu, katere lastnika sta sedaj zaprta, proti njima pa teče tudi sodna preiskava. Razven tega je bilo zaplenjenega precej blaga. Druge kršitelje valutnih predpisov pa še zaslišujejo ali zasledujejo.

Pojasnila glede odredb o aluminiju

Rim, 4. aprila. s. Znano je, da je rimski uradni list pred dvema dnevmoma objavil odredbo državnega podtajnika za vojno izdelavo glede prijavljanja zaloga čistega aluminija, odnosno raznih aluminijastih izdelkov. Namen te odredbe je ta, da bi se ugotovilo, koliko te kovine je na zalogi v državi. Po drugi strani pa odredba še ne zaplenja teh zalog in ne dela ovir lastnikom, da ne bi mogli te robe še naprej uporabljati. Prijave morajo biti vposlane do konca aprila. Seveda pa se razume, da morajo tisti, ki so aluminij prijavili, voditi o zalogi točne knjige in račune, da se zmerom lahko ugotovi natančna količina zaloge. Kdor bi pa opustil obvezno prijavo zaloga, bo strogo kaznovan po zakonih.

Ljubljana

Koledar

Danes, sobota, 4. aprila: Velika sobota. Nedelja, 5. aprila: Velika noč.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62; mr. Garbus, Moste, Zaloška cesta.

Vse šiviljske in modistovske pomočnice vabimo na sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 6. aprila 1942 ob 10 dopoldne v prostorih Pokrajinske delavske zveze, Miklošičeva cesta 22, I. nadstropje, soba št. 5. Zaradi razgovora o sklepanju kolektivne pogodbe za obe stroki, vabimo vse pomočnice, da se tega sestanka v lastnem interesu gotovo udeležijo.

Ljubljansko gledališče

Drاما:

Sobota, 4. aprila: zaprto. Nedelja, 5. aprila, ob 14: »Jurček«, Mladinska predstava. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ob 17.30: »Clovek, ki je videl smrt«, Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. aprila: ob 14: »Boter Andraž«, Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. — Ob 17.30: »Zaljubljena žena«, Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

Torek, 7. aprila: zaprto.

Sreda, 8. aprila ob 17.30: »Konto X.« Red A.

Opera:

Sobota, 4. aprila: zaprto. Nedelja, 5. aprila, ob 10.30 »Indija Koromandija«, Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Ob 15: »Faust«, Izven.

Ponedeljek, 6. aprila, ob 14: »Indija Koromandija«, Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Ob 17: »Don Pasquale«, Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol.

Torek, 7. aprila: zaprto.

Sreda, 8. aprila ob 16.30: »Faust.« Red Sreda.

Uita felice con 12 lire? Srečno življenje z 12 lirami?

Si, puoi averla se, acquistando un biglietto della Lotteria di Tripoli, sarai tra i fortunati vincitori di qualcuno dei numerosi e ricchi premi che verranno estratti in Roma il 10 Maggio p. v.

Pensa quante volte hai buttato via 12 lire per una cosa inutile o uno svago mancato! Impiegale una volta a tentare la sorte. Possono bastare per farti milionario e cambiare tutta la tua vita.

Da, lahko ga imaš, če si nabaviš srečno loterije Tripolis in se uvrstiš med srečne dobitnike katerega številnih in bogatih dobitkov, ki bodo izžrebani v Romi 10. maja t. l.

Pomislil kolikokrat si vrgel proč 12 lir za kako brezkoristno stvar ali za kako prazno razvedrilo! Porabi jih enkrat tako, da boš poskusil srečo! Lahko zadostujejo, da nanašajo iz tebe milijonarja in spremeno vse tvoje življenje.

LOTTERIA DI TRIPOLI

Dr. OETKER-jevi praški za pudinge, z majhnimi izdatki, pripravljeni v nekoliko minutah, izborna hrana za vse.

Dot. A. OETKER S.A.I. - MILANO - Via Monte S. Genesio 2

K praznikom Vstajenja

želi obilo Kristusovega zmaganstva vsem članom, odjemalcem in dobaviteljem

Nabavna in prodajna zadruga Ribnica

Naročajte „Slov. dom“!

S. S. van Dine

KRIMINALNI ROMAN

34

»Škoda!« je pripomnil Vance. »Prav zdaj, ko sem se tudi jaz začel zanimati za ta vrvež. Toda, pokoriti se je treba, ni res, gospodična?«

Poskušal je vsaj približno uganiti, zakaj ga Markham tako nenadno spet kliče, pa se mu ni posrečilo.

Ada je molčala in je vso pot nepremično in plaho gledala nekam v praznino.

Pot se nam je zdela kot cela večnost. Prometa je bilo mnogo in dolgo smo morali čakati na dvigalo. Vance je bil videti skrajno miren. Heathu pa so ustnice kar trepetale. Njegova sapa je bila težka.

Ko nas je Markham zagledal, je vstal in rahločutno pogledal Ado.

»Bodite močni, ji je dajal poguma. »Prijetila se je nesreča. Neizogibno pa je, da zanjo zveste...«

»Lex!« Ada je padla na stol pred Markhamovo pisalno mizo.

»Da,« je odgovoril Markham vljudo. Gre za Rexal Sproot, je kmalu potem, ko ste odšli, telefoniral.«

»Je bil umorjen prav tako kot Julija in Chester...?«

Njene besede, ki jih je skoraj zepetala, so razodevale občutek nedopovedljive strahote.

Markham je povesil glavo.

»Pet minut potem, ko ste mu telefonirali, je nekdo prišel v njegovo sobo in ga ustrelil.«

Dekle je silno zaihtelo in zakrilo obraz z rokami.

»Borili se bomo, ubogi otrok,« je dejal Markham in jo po očetoovski prijatelj za rama, »storili bomo vse, kar bo v človeških močeh. Za zdaj je boljše, da se vrnete domov skupaj z nami.«

»Oh, nočem se več vrniti; domovi! Bojim se, tako zelo se bojim!«

XIV. poglavje.

Sledovi na prprogih.

Torek, 30. novembra, opoldne.

Markham je pokazal vso svojo potpežljivost, da bi pregovoril Ado, naj gre z nami. Zdela se je kar ponorela od samega strahu in si je očitala, da je ona kriva bratove smrti. Slednjič se nam jo je le posrečilo pregovoriti, da je stopila v avtomobil.

Heath je že telefoniral na Osrednji urad, in ko smo prispeli na Centre Street, so bili že izdani vsi potrebni ukrepi. Snitkin in nek drugi policijski agent sta nas čakala, da se nam pridružita. Šli smo precej hitro in smo

prispeli h Greenejevim v manj ko pet in dvajsetih minutah.

»Torej, Santos,« je vprašal Heath policista, ki je stražil pri mrežastih vratih, »kdo je danes zjutraj prišel v hišo in odšel?«

»Takoj vam povem,« je odvrnil policist. »Tisti stari otrok majordom je odšel iz hiše okrog devetih in se je vrnil približno čez pol ure z zavitki ter je dejal, da je šel kupit na Tretjo Avenijo slaščice za psička. Doktor je prišel pred desetimi minutami. Njegov avtomobil je tu. On je še vedno v hiši. Nekaj minut po doktorjevem prihodu je šla ven tale gospodična (pri tem je pokazal na Ado). Podala se je proti Aveniji A., kjer si je najela taksi. Nihče drugi, ne moški ne ženska in ne otrok ni šel tu skozi po deveti uri, torej od tedaj, odkar sem na straži zamenjal Camerona.«

»In kaj vam je pri izmenjavi Camerona poročal?«

»Vso noč ni videl nikogar.«

»Nekdo pa je vendar moral iti v hišo! Stecite ob vrtnem zidu in dajte Donellyju znamenje, naj takoj pride sem!«

Santos je izginil za vrati in videli smo ga, kako je tekkel proti avtomobilu. Čez nekaj minut je Donelly že tekkel proti nam.

»Ni bilo davi nič novega?«

»Nič, gospod narednik, Kuharica je šla na trg ob desetih, prišla pa sta samo dva dobavitelja z zavitki. Vse jutro ni bilo nikogar drugega, ki bi prišel v hišo, ali odšel.«

»Je to mogoče?« se je začudil Heath.

»Če vam povem... no, no, dobro.«

Obrnil se je k Burkeju in nadaljeval:

»Pojdite ob zidu in natančno pregledajte, če se morda na njem poznajo kakšni sledovi, da ga je kdo hotel preplezati. Vi, Snitkin, pa iščite za kakšnimi stopinjami potem pa pridite k meni. V hiši bom in vas bom čakal.«

Pustili smo za seboj kratko stezo, ki je bila pometena in že nas je sprejel hladnokrvni Sproot z vsemi običajnostmi.

»Vrnite se v svojo sobo, gospodična Ada,« ji je dejal Markham in jo ljubezljivo prijel za rama. »Lezite v posteljo in se skušajte malo odpočiti. Zelo ste utrujeni. V kratkem pridemo po vas.«

Dekle je brez besede pokorno odšlo.

»Vi, Sproot, pa pojdite z nami.« Stari majordom nam je sledil, se potem spoštljivo postavil poleg mize, okoli katere smo se usedli.

»Zdaj pa povejte vse, kar veste.«

Sproot se je odkašljaj, da bi bil njegov glas čim razločnejši, in pogledal skozi okno.

»Zelo malo imam povedati, gospod. Bil sem v shrambi in čistil kozarec ko sem nenadno zaslišal strel.«

»Pojdimo še malo nazaj,« ga je prekinil Markham. »Ob devetih ste se podali na Tretjo Avenijo.«

»Da, gospod, gospodična Silila je včeraj kupila pomorjanskega psička in mi je davi ukazala, naj mu prinsem malo slaščic.«

»Kdo je davi prišel v hišo?«

»Nihče, gospod, niti dr. Von Blona ni bilo.«

»Dobro, zdaj pa pripovedujte, kaj se je zgodilo.«

»Gospodična Ada je odšla nekaj minut po doktorjevem prihodu in malo po enajsti uri: ste telefonično poklicali gospoda Rexa. Klicali ste v kratkem presledku dvakrat. Vrnili sem se v shrambo, toda komaj sem se spet lotil svojega dela, sem že slišal strel.«

»Koliko je bila tedaj ura?«

»Enajst in dvajset minut, gospod.«

»In potem?«

»Obrisal sem si hitro roke in tekel v jedilnico poslušat. Nisem bil čisto gotov, če je strel počil v hiši, smatral pa sem, da bi bilo pametno, če se prepričam. Zato sem stekel po stopnicah navzgor. Ker sem videl, da so bila vrata Chestrove sobe odprta, sem pogledal tja. Ubogi gospod je ležal na obrazu na tleh. Njegovo čelo je bilo razklano. Poklical sem zdravnika...«

»Kje je bil tedaj doktor?« je vprašal Vance.

Sproot je pomislil.

»Bil je zgoraj, gospod, a je šel ven...«

»Aha, zgoraj. Kolovratil je morda sem in tja?«

Vance ni odmaknil »vojega pogleda« Sprootovega obraza.

»No, Sproot, le odkritosrčno bodite! Kje je bil tedaj doktor?«

»Mislim, da v sobi pri gospodični Sibili.«

»Kaj se to pravi, mislim! Le malo bolj razbijajte svoje možgane in povejte mi natančno, odkod se je prikazal dr. Von Blon.«

»Da vam po pravici povem, gospod, prišel je iz Sibiline sobe.«

Andrejčkov
Jože

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

517.

... Misijonarju je ime oče Alfonso. Včasih je bil v Ljubljani v samostanu. On mi je bil v edino tolažbo, ko sem bila brez lebe in brez otrok... Žena je nehala in spet so jo obile solze, malo od radosti, malo od bolečine. Tomaž jo je objel in slisnil k sebi. Tudi tovariši so jo tolažili in se z njo vred veselili snidenja z možem po toliko letih žalosti...

518.

Strašni vihar, ki je bil vrgel Tomaža in Viljema v morje, je bil hudo poškodovalec ljudi 'Lastavice'. Toda nevarnost je minila, dasi so jo valovi gnali naprej. Ko se je morje umirilo, sta stari krmar in Aleš razgrnila zemljevid ter preračunala, kje so, da bi se znali ravnati pri iskanju onih nesrečnikov.

519.

Ko so popravili ladjo, so soglasno izvolili Aleša za poveljnika 'Lastavice'. Aleš pa se je branil, češ da je premlad in premalo izkušen. Dejal je mornarjem, da je zdaj prva njihova naloga la, da poiščejo kapitana ter njegovega očeta. Očetova nesreča je Aleša hudo zadela. Komaj sta se bila našla, pa mu ga je spet vzelo morje.

Srbija na razpotju

Od srbskega naroda samega je odvisno, kakšno usodo si bo izbral

Casopis 'Le ultime notizie' so priobčile tale res zanimiv članek, v katerem italijanski časnikar takole popisuje sedanje življenje v nekdanji jugoslovanski prestolnici in v Srbiji sploh:

Tako močno zasedeni prostori ob kavarnskih oknih, skozi katera so Belgrajčani nekoč opazovali življenje po prestolniških ulicah, so bili preteklo zimo skoraj zapušteni. Gostje so se zbirali za mizami uredi kavarne, kjer je bila postavljena železna peč, kajti centralna kurjava je opušala. In od tiste železne peči je bila po kavarni speljana dolga zakajena cev. Na lepoto tedaj nihče več ni gledal.

Pa tudi na teh, od oken precej oddaljenih sedanjih, se je precej čutilo, da je zunanja huda zima. Stevilne belgrajske gospe in gospodične si videli v dolgih hlačah, kot moške. Od časa do časa je kdo vrgel v peč nekaj polenčkov, na katere je gledal kot v nekaj zaklad. Če si se ozrl še malo na cesto, si videl, kako zunaj neomejeno kraljuje sneg in led. Omejena je bila vožnja s cestno železnico zaradi varčevanja z električnim tokom. In če je spet kdaj podnevi, ko je nad mestom ležala silva megla in ga zavijala v turobni polmrak, hotel prižgati električno svetiljko, je pač moral spoznati, da elektrarne obratujejo le ponoči.

Za Belgrajčane pretekla

zima ni bila lahka

Pa ne samo za Belgrajčane, pač pa tudi drugod po Srbiji. Ljudje so imeli priliko razmišljati ob dolgih in ostrih zimskih mesecih o posledicah, ki jih je rodila politika, s katero je general Simović po državnem udaru odklonil sodelovanje z državami Osi, sodelovanje, ki se je postavilo še na trdnje temelje s podpisom listine o pristopu Jugoslavije k trojni zvezi na dunajskem Belvederu. Lahko se reče v zvezi s tem, da za srbski narod ni bila najhujša posledica vojna in polom bivše jugoslovanske države. Kratka doba bojev in odločitev nemških okupatorjev, da začno takoj z obnovitvenimi deli, bi bila lahko v kratkem času spet vzpostavila normalno življenje. Ker pa ni bilo zadostnega sodelovanja in so se pojavili poskusi upora s tiste strani ljudstva, ki se je zlasti po izbruhu vojne z Rusijo vrglo na komunistično propagando, so prizadevanja za obnovitev normalnega življenja nalezla na ovire. Začelo je primanjkovati premoga, ker se je v jeseni po raznih rudnikih ustavil ali zelo omejil obrat. In tako je nenadno prišla zima, ne da bi se bili ljudje, zlasti po mestih, mogli založiti s primernimi zalogami premoga. Zima je bila izredno mrzla in so tudi zaradi tega nastale velike težave s prevozi. Ljudje so po svojih domovih

zmrzovali, po delavnicah pa zaradi mraza ni bilo moč delati.

Naloge sedanje vlade

Vplivni srbski možje so večkrat ponavljali, da ljudstvo ne sme obupati in da se mora posvetiti obnovi dežele v novih okoliščinah. Ti možje danes sodelujejo z Nemci na važnih gospodarskih in upravnih mestih. Iz njih je sestavljena tudi vlada generala Nedića, ki je zdaj na oblasti že nad pol leta. Naloge te vlade niso bile in tudi zdaj niso lahke. Vedno je težko pregnati ljudstvo iz glave stare utvare, toliko težje seveda, če ljudstvo, kakor v tem primeru, hujska sovražna propaganda. Poleg tega je treba imeti pred očmi tudi stare razprtije med Srbi, razprtije, ki so znova privrele na dan.

Pred sto leti je v Srbiji divjala gverilska vojna proti Turkom. Pa tudi zdaj so zavisti med posameznimi družinami, osebni nesporazumi in sovražnosti med posameznimi voditelji zelo ovirale, da bi se ljudstvo uprlo tlačiteljem. Te so sence groze novemu vstajenju in življenju v Srbiji. Naloga vlade, ki stvarno gleda na položaj, pa ne samo naloga, pač pa tudi predpogoj za njen obstoj je, da odpre ljudstvu oči, mu pokaže to novo stvarnost ter mu razloži okoliščine, v katerih sme in v katerih lahko živi.

Novo življenje

Da mnogo je bilo na tem polju že storjenega. Boj proti komunističnim tolpom, boj, ki se ga udeležujejo sile vladne policije ter člani organizacije 'Zbor', znanega gibanja, ki ga vodi Dimitrij Ljotić in čigar zastopniki so tudi v vladi — ta boj je rodil uspehe. Jedro komunističnih tolp v Srbiji je bilo strto in kmetje, ki so se prehitro dali zapeljati in požgali plačilne naloge za davke, so se po kratkih skušnjah s komunisti le spametovali. Organi uprave in izvršilne oblasti belgrajske vlade so zdaj po vsej Srbiji ter opravljajo svoje delo pod nadzorstvom nemških zasedbenih oblasti. Znamo se je položaj zboljšal z razdelitvijo dežel na trinarne upravne področja. Stara upravna razdelitev na velike banovine ni več odgovarjala majhni Srbiji. Nova upravna področja so neposredno podrejena Belgradu, toda razen v sodnem in prometnem oziru so ta okrožja upravno neodvisna tako, da se lahko upoštevajo razne potrebe krajevnega značaja.

Ustanovljena je bila tudi

posebna delavčeva organizacija

ki štiti koristi delavcev ter skrbi v moralnem in gmočnem oziru zanje. Članstvo v tej organizaciji je neobvezno, članom pa nudi toliko koristi, da se lah-

ko računa s tem, da se bo velika večina delavstva učlanila vanjo. Uprava ob tesnem sodelovanju z odločilnimi možmi nemške uprave gleda na bodočnost in se ne omejuje le na to, kako bi prebrdila vse sedanje težave. Ustvariti hoče tudi trdne temelje za nadaljnji razvoj in napredek.

Odveč bi bilo poudarjati še posebej, kako so nemške pooblaščenosti osebnosti tudi na gospodarskem polju vse storile in še delajo, kar le morejo, da bi ohranile in še

povečale sedanjo proizvodnjo

Kjer okoliščine zahtevajo, da se načne kapital za proizvodnjo, store to z največjo opreznostjo in previdnostjo in sicer tako, da je preskrbljeno za čim hitrejšo obnovu.

Ko prinašajo Belgrajčani zdaj ob prvem, še nekam boječem spomladanskem soncu etole pred vrata svojih hiš ter gledajo, kako se pred njihovi, mi očmi tajata sneg in led ter zro v leto, ki je pred njimi, mislijo le na to, da bo treba obnovitvena dela zdaj po končani zimi resno prijeti v roke in delati še pridneje kot prej. Toda, utegne se zgoditi tudi, da bodo s prihodom poletnega časa

razdiralne sile

spet skušale priti do veljave. Če bi se to zgodilo, — kar pač ne bi moglo v ničemer spreminiti prizadevanja osovražnih držav, da dasta Evropi novo lice — potem danes ne bi bilo mogoče dovolj poudariti težkih posledic, ki bi jih takšno dejanje rodilo za srbski narod, ki je danes na kritični točki in bo od njega samega odvisno, kakšno usodo si bo izbral. Sedanja člena srbske vlade se tega tudi dobro zavedajo, in so zdaj

začeli s propagandnimi shodi po deželi

da bi prišli v tesnejši stik z ljudstvom in ga pregovorili, naj vendar spregleda, dokler je še čas. Ljudstvo gleda z zaupanjem v njihovo delo in želi najlepše uspehe vsem, ki so res pravi prijatelji srbskega naroda.

Neprostopljiva selitev severnih jelenov

Kanadsko podnebje in trava sta jim dosti bolj všeč kot pusta Aljaska

Pred nekaj leti so imeli v Severni Ameriki posebne vrste preseljevanja. Ni bilo to morda preseljevanje ljudstva, pač pa severnih jelenov. To selitev je sklenila izvesti neka družba, ki je bila nalašč v ta namen ustanovljena na Aljaski. Zbrala je velikansko čredo severnih jelenov z namenom, da jih izseli iz Aljasko na ogromna, skoraj čisto zapuščen področja Kanade. Zdaj so tisti tropi severnih jelenov že nekaj let v Kanadi in se je izkazalo, da so dosti bolj zdravi, kot pa tisti jeleni, ki jih imajo zaprti po hlevih na raznih posestvih. Med jeleni,

»Tona svinca več vredna kot tona zlata!«

Po poročilih iz srednjeevropskega vira so v Avstraliji v zadnjem času zaradi grozeče japonske nevarnosti sklenili ustaviti delo po tamkajšnjih zlatih rudnikih, ker da so spoznali, da zlata ruda ni surovina, ki bi bila za vojskovanje nujno potrebna. Iz nje namreč ni mogoče izdelovati dobrega orožja in streliva. Sprito tega so po rudnikih zlata izgubili delo številni rudarji, ki pa ne bodo ostali brezposelni, kajti zaposlili jih bodo, kakor pripominja isto poročilo, po drugih rudnikih, zlasti tam, kjer Avstralcji kopljejo cink in svinec.

Iz istega vira se je zvedelo, da so tudi v Južni Afriki, ki velja za največjo dobavitelico zlata, ustavili delo po nekaterih tamkajšnjih zlatih rudnikih. Vendar pa dozdaj tam še niso izdali tako strogih ukrepov, kot na primer v Avstraliji, to pa sprito dejstva, ker naprave v bakrenih rudnikih tam niso tako obsežne, da bi bilo mogoče v teh rudnikih zaposliti tudi tiste delavce, ki bi jih vzeli iz zlatih rudnikov, in bi zato ti rudarji morali ostati brez posla, če bi vse zlate rudnike v Južni Afriki zaprli. Pravijo, da se že zdaj, ko so ustavili delo šele po nekaterih zlatih rudnikih, to že precej pozna na londonski borzi. Pripominjamo tudi, da danes tudi v Londonu ni nikogar, ki ne bi bil trdno prepričan, da je v sedanji vojni dobi tona svinca več vredna kot tona zlata!

„PAPRIKA MARICH“

Pepe rosso italiano. Italijanska paprika. Garantirano nuro. In vendita. Zaimeneno čista. Dobro presso negozianti di Generi. Se v vseh trgovinah z Alimentari e Comestibili živili.

D. TIA M. MARICH

TORRE ANNUN. CENTRALE (Napoli)

J. RENARD ROMAN GRDEGA OTROKA

Pri vzglavju stojita brat Feliks in sestra Ernestina in gledata Korenčka s porogljivimi očmi, pripravljena, da pri prvem znaku planeta v smeh. Gospa Lepicova pita svojega otroka zličko za zličko. Zdi se, da pomežikuje po strani Feliksu in Ernestini, češ:

»Pozor! Pripravita se!«

»Da, mama.«

Ze vnaprej uživata nad spakovanjem, ki pride. Lahko bi bili povabili še kake sosedo. Naposled pogleda gospa Lepicova zadnjakrat oba starejša otroka kakor bi ju vprašala:

»Sta pripravljena?«

In nese počasi, počasi zadnjo žlico, jo zarine Korenčku globoko v široko odprta usta, ga zalije in zagati in mu reče s posmehom in studom hkrati:

»Ah, ti pujs ti nečedni, zdaj si jo jedel, zdaj si jo jedel, svojo snočnjo svinjarijo!«

»Sem si jo mislil,« odvrne preprosto Korenček, ne da bi se nakremžil, kakor so pričakovali.

Navadil se je, in kadar se kake reči navadiš, nazadnje ni nič več čudna.

Posoda.

I.

Ker se mu je primerila v postelji že več kot ena nesreča, poskrbi Korenček vsak večer za potrebne ukrepe. Poleti je stvar lahka. Ob devetih, kadar ga gospa Lepicova pošlje spat, stopi Korenček rad malo ven; in prebije mirno noč.

Pozimi je taka pot tlaka. Kaj, če opravi svojo reč, ko se stemni in ko zapre kurnik! Saj ni upanja, da bo zadoščalo do drugega jutra. Odvečerjajo, potem čujejo, deveta ura odbije, dolga je že noč in trajala bo še celo večnost. Korenček mora drugič poskrbeti zase.

In nočjo se sprašuje kakor vsak večer:

»Ali me tišči?« si govori. »Ali me ne tišči?«

Ponavadi si odgovori: »Me.« Naj že bo, da v resnici ne more drugače ali da mu svetla luna daje poguma. Včasih mu dasta zgled gospod Lepic in brat Feliks. Sicer ga potreba ne tira vselej od hiše do občestnega jarka, skoraj da na sredo njive. Najpogostejše se ustavi spodaj pri stopnicah. Kakor nanese.

Nočjo pa poka veter po šipah, veter je pogasil zvezde in orehi šumijo po travnikih.

»Ravno prav,« sklene Korenček, ko je počasi premislil, »ne tišči me.«

Vsem skupaj vošči lahko noč, prižge svečo in stopa do konca hodnika, kjer je na desni njegova gola in samotna soba. Slec se, leže in pričakuje, da pride gospa Lepicova k njemu. Teeno mu zatlači odejo in ugasne svečo. Pušča mu svečo, a ne pušča mu vžgalic. In zaklene ga, ker ga je rado strah. Korenček najpogostejše uživa veselje samote. Rad sanjari v temi. V duhu prehodi minuli dan, si čestita, da jo je tolikokrat srečno odnesel, in se zanaša na jutrišnji dan na podobno srečo. Utvarja si, da se dva dni zapored gospa Lepicova ni zmenila zanj, in poskuša zaspati v tej utvari.

Komaj zapre oči, že občuti znano neugodje.

»Ne bo šlo drugače,« si pravi Korenček.

Kateri drugi bi vstal. A Korenček ve, da pod posteljo ni posode. Čeprav bi gospa Lepicova prisegla, da je, pa vendar vselej pozabi, da bi jo prinesla. Sicer pa — čemu posoda, če Korenček za stvar prej poskrbi?

In Korenček tuhta, namesto da bi vstal.

»Prej ali slej se bom moral vdati,« si govori. »No, in bolj ko

odlagam, več se nabere. In če se koj polumam, bo malo in rjuha se bo ob gorkoti mojega života lahko posušila. Po izkušnji zadržno vem, da mama sploh nič ne bo opazila.«

Korenček odneha, v vsej varnosti spet zapre oči in krepko zaspi.

II.

Nenadoma se prebudi in prisluhne svojemu trebuhu.

»Oh! Oh!« reče. »To bo zanič.«

Pravkar je še mislil, da je opravil. Preveč je bil srečen.

Snočnja lenoba se mu otepa. Prava kazen se bliža.

Sede na postelji in poskuša premišljavati. Vrata so zaklenjena. V oknu so železni križi. Nemogoče je, da bi prišel ven.

In vendar vetane in stopi k vratom, jih preskusi, in k oknu, ga pretiplje. Plazi se po tleh in vesla z rokami pod posteljo, da bi otupil posodo, ki zanjo ve, da je ni.

Leže in spet vstane. Rajši miga, cepeta ko da bi spal. Z obema peščicama se tišči za trebuh, ki mu ga razganja.

»Mama! Mama!« kliče prav narahlo. Boji se, da bi ga slišala, zakaj če se prikaže, bi ga pri pričini minilo, in bi bilo videti, ko da jo je potegnil. Rad bi samo jutri lahko rekel, ne da bi se lagal, da jo je klical.

Pa kako bi tudi vpil? Vse njegove sile komaj zadoščajo, da zadržuje nesrečo.

Kmalu požene neznosna bolečina Korenčka v ples. Zaleti se v steno in odskoči. Zaleti se v železni posteljniak. Zadene se v stol, udari ob kamin in siloma odbije zaslon in skrivinčen, zmagani, srečen v brezmejnem ugodju zgrudi na železni vzglavnik na ognjišču.

Tema v sobi se zgosti.

III.

Korenček je zaspal čelo o prvem svitu, zato je malo potegnil spanec. Ko je gospa Lepicova odprla vrata, se je namrdnila, kakor bi nekaj vohala.